

112

ODBORNÝ ČASOPIS POŽÁRNÍ OCHRANY,
INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU
A OCHRANY OBYVATELSTVA

25 Kč • ROČNÍK XII • ČÍSLO 9/2013

Pyrotechnická služba Policie ČR

V příštím roce uplyne 75 let od vzniku prvního policejního pyrotechnického pracoviště – pyrotechnické skupiny u pražského policejního ředitelství. V současnosti je tým 73 policistů a zaměstnanců Pyrotechnické služby Policie ČR útvarem s celorepublikovou působností, který úzce spolupracuje také s Hasičským záchranným sborem ČR (HZS ČR).

Poslání a úkoly

„Naprosto většinu pracovníků Pyrotechnické služby Policie ČR tvoří policisté - pyrotechnici, kteří se věnují zejména třem základním činnostem. Za prvé jde o prověřování podezřelých předmětů a likvidaci nástražných výbušných systémů. Druhou oblastí je činnost související s nálezem a likvidací munice, výbušnin a výbušných předmětů. A za třetí, jako znalecké pracoviště zpracováváme znalecké posudky a odborná vyjádření v odvětví pyrotechnika, munice a výbušnin,“ uvádí ředitel Pyrotechnické služby Policie ČR plk. JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D. Prověřování podezřelých předmětů a likvidaci nástražných výbušných systémů zajišťují pyrotechnici ze dvou oddělení pyrotechnických výjezdů (Praha, Olomouc). V loňském roce z těchto pracovišť vyjžděli k 95 případům nálezů podezřelých předmětů a nástražných výbušných systémů. Kromě toho provedli 36 pyrotechnických prohlídek na základě anonymních oznámení.

Likvidace nálezů munice, výbušnin a výbušných předmětů je zajišťována pyrotechniky z pěti muničních expozitur (České Budějovice, Teplice, Milovice, Frýdek-Místek, Brno), odkud v loňském roce vyjžděli k celkem 1824 případům (počítaje nález pěchotní munice, přes ruční a dělostřelecké granáty, miny, ženíjní materiál až po letecké pumy). Na území České republiky se stále nachází ve velkém rozsahu munice zejména z druhé světové války i dřívějších dob, nebo pozůstatky po pobytu sovětských vojsk. Každý pyrotechnik proto musí mít znalosti munice pocházející již od počátku 19. století.

„Nalezený předmět pyrotechnik postupně očišťuje a v první řadě musí stanovit, zda jde vůbec o municí. Munici pak musí přesně identifikovat. Podle jejího stavu pyrotechnik rozhodne, zda je munice bezpečná pro převoz nebo zda ji bude muset zničit přímo na místě nálezů, samozřejmě za přijetí odpovídajících bezpečnostních opatření. Munice, která je schopna transportu, je převážena k dočasnému uložení a následně je zničena výbuchem v trhacích jamách, a to buď v trhací jámě na Ralsku, která je ve vlastnictví Policie ČR, nebo na základě uzavřené smlouvy s Armádou ČR ve vojenských prostorech, např. Jince, Libavá, Boletice,“ upřesňuje plk. Dlouhý. Pouze

v desítkách případů jde o předměty připomínající municí. Mezi ně patří například výjezdy k nálezům tlakových nádob od hasičských přístrojů.

Na úseku znalecké činnosti se pracovníci Pyrotechnické služby Policie ČR v loňském roce ve 153 případech podíleli na kriminalisticko-technické činnosti a zpracovali 140 znaleckých posudků a odborných vyjádření pro orgány činné v trestním řízení.

V rámci rezortu Ministerstva vnitra příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR spolupracují s pyrotechniky Útvaru rychlého nasazení a zásahových jednotek krajských ředitelství Policie ČR, kteří se specializují na průlomovou pyrotechniku a krizové trháni, s pyrotechniky Útvaru pro ochranu prezidenta České republiky ochranné služby, Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby provádějícími pyrotechnickou ochranu chráněných osob a objektů a s pyrotechniky služby cizinecké policie, kteří zajišťují pyrotechnickou ochranu mezinárodních letišť. Na základě požadavků útvarů ochranné služby vykonali příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR v loňském roce v souvislosti se zajišťováním ochrany chráněných osob celkem 126 pyrotechnických prohlídek.

„Mezi plány do budoucna patří vybudování šesti muničních expozitur, konkrétně v prostoru dnešního Vojenského újezdu Brdy v návaznosti na jeho plánované zrušení na konci roku 2015,“ doplňuje plk. Dlouhý.

Spolupráce s HZS ČR

Nedílnou součástí činnosti Pyrotechnické služby Policie ČR je spolupráce s HZS ČR. Součinnost při společném

zásahu upravuje Katalogový soubor typové činnosti složek IZS při společném zásahu STČ - 03/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu „Oznámení o uložení nebo nálezu výbuštiny nebo výbušného systému“.

„S HZS ČR probíhá součinnost dlouhodobě na vysoké úrovni. Již před zahájením manipulace s municí také často ve spolupráci s hasiči na místě zásahu zjišťujeme, zda nejsou v blízkosti například inženýrské sítě, optický kabel nebo plynovod,“ upřesňuje plk. Dlouhý.

Pyrotechnická služba Policie ČR podle potřeby využívá výcvikový polygon HZS ČR v Praze-Malešicích, který umožňuje prověřit dovednosti v situaci blízké skutečným zásahovým podmínkám, nebo areál Záchranného útvaru HZS ČR ve Zbirohu.

V květnu letošního roku se v Zařízení Tišnov HZS Jihomoravského kraje uskutečnilo společné instruktivně metodické zaměstnání (IMZ) příslušníků chemické a radiologické laboratoře Zařízení Tišnov a Pyrotechnické služby Policie ČR. Dvoudenní IMZ bylo zakončeno vyhodnocením, při kterém se obě složky shodly na potřebě dalšího prohlubování spolupráce a výměny zkušeností z oblasti výbušných látek a nebezpečných látek (CBRN) - Chemické, Biologické, Radiologické, Nukleární.

Příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR se pravidelně zúčastňují taktických i námětových cvičení pořádaných ve spolupráci s HZS ČR. Zasažovali například v průběhu taktického cvičení složek IZS, které se uskutečnilo v září loňského roku ve Střední průmyslové škole stavební v Hradci Králové (mimořádná událost způsobená trestnou činností páchanou s použitím výbušnin - nástražného výbušného systému).

Vybavení

Vzhledem k celosvětovému vývoji trestné činnosti páchané s použitím výbušnin se tato oblast stává rizikovější nejen z pohledu ohrožení osob a majetku,

ale i zasahujících pyrotechniků. Pyrotechnické výjezdové skupiny jsou proto vybaveny nejmodernějšími technickými a ochrannými prostředky, které jsou srovnatelné s vybavením pyrotechnických jednotek partnerských států.

V březnu letošního roku byl Pyrotechnické službě Policie ČR předán nový pyrotechnický robot tEODor (the telerob Explosive Ordnance Disposal robot), dálkově ovládané vozidlo, jehož veškeré funkce jsou operátorem ovládaný z bezpečné vzdálenosti prostřednictvím ovládacího panelu s monitorem. Na robotu může být instalováno až šest kamer, které umožní získat přehled o situaci na místě zásahu. Je vybaven silným skládacím a teleskopickým manipulačním ramenem umístěným na otočné věži. Silné kleště manipulují s nástražnými výbušnými systémy, popř. jinými nebezpečnými látkami. Lze do nich umístit speciální příslušenství (např. zbraňové systémy, měřicí zařízení, dilenské nářadí).

Mezi pyrotechnické ochranné prostředky patří těžký pyrotechnický oblek, tyč pro odstupnou manipulaci

a protistřepinová příkrývka. Příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR při zásazích používají nejnovější ochranný oblek EOD 9, který je složen z těžké přílby se sklupným hledím (5 mm silný balistický polykarbonát), blůzy a kalhot. Oděv s aramidovou vrstvou se zpravidla nosí spolu se spodním chladicím systémem a s dýchacím přístrojem. Všechny funkce si pyrotechnik elektronicky reguluje na obslužném panelu umístěném na levé paži. Teleskopická manipulační tyč je dalším příslušenstvím popsaného ochranného obleku, které umožňuje manipulaci s podezřelým předmětem na vzdálenost nutnou pro ochranu pyrotechnika. Protistřepinová příkrývka („Bomb deka“) je přenosný ochranný prostředek, jenž má nouzově chránit bezprostřední okolí před přímými následky výbuchu, a to jak před tlakovou vlnou, tak i před případnými střepinami.

Vzdělávání

Pyrotechnická služba Policie ČR plní také úkoly spojené s metodickým řízením a profesním vzděláváním všech policejních pyrotechniků a ostatních příslušníků Policie ČR a pracovníků vybraných orgánů veřejné správy, s analytickou a legislativní činností, řešením problematiky technických a ochranných prostředků a technickým rozvojem zaměřeným na aplikaci poznatků vědy a techniky v praktickém výkonu pyrotechnických činností.

Mezinárodní spolupráce

Systematické vzdělávání v oboru pyrotechnika není možné bez výměny zkušeností a spolupráce s pyrotechnickými týmy ze zahraničí. Aplikace nových poznatků výzkumu a vývoje probíhá v součinnosti s Europelem, v jehož rámci působí mezinárodní síť pyrotechnických pracovišť.

Mgr. Zbyněk KOUKOLÍK,
foto archiv Policie ČR a autor

